

Ján Konček

Vážení prítomní.

Dnes sme sa tu zišli, aby sme si pripomenuli 100 - té výročie od úmrtia významného evanjelického kňaza Jána Končeka, ktorý v histórii obce Rejdová zanechal nezmazateľnú stopu. Nie len tým, že tu prežil 55 rokov svojho plodného života, ale predovšetkým tým, aký odkaz pre budúce generácie zanechal, o čo sa pričínil a aký postoj k dobe, v ktorej žil mal.

Touto prednáškou by som Vám chcel priblížiť jeho život a jeho činy, ktoré ho zapísali medzi národne uvedomelých Slovákov, do galérie „rodolubov“, tak ako sa o ňom vyjadril Vladimír Čaplovič v Cirkevných listoch v roku 1934, pri príležitosti výročia 100-tého narodenia Jána Končeka.

Ján Konček sa narodil 5. marca 1833 v osade Dvorec pri Martine. Jeho otec Ján Konček bol cirkevným kurátorom, jeho matkou bola Juliana rod. Vladárova pôvodom z Martina. Bol potomkom starého zemianskeho, národne orientovaného rodu, ktorého príslušníci v minulosti zastávali v Turčianskej stolici významné cirkevné ale i svetské posty. Evanjelickí farári z tohto rodu pôsobili v priebehu niekoľkých storočí v rôznych kútoch Slovenska.

Základnú školu navštevoval v Ivančinej. Spolu so svojim o tri roky starším bratom Františkom v rokoch 1845/1848 študoval na Gymnázium v Ožďanoch. V roku 1847 prišiel na Gymnázium do Ožďan aj jeho mladší vtedy 9-ročný brat Dávid a jeho bratranec Karol Konček. Z Ožďan v roku 1848 odišiel Ján Konček na lýceum do Banskej Štiavnice, kde bol vtedy veľmi čulý študentský život, podporujúci národné slovenské povedomie. V porevolučných rokoch, najmä po odstránení prof. Samuela Ormisa zo štiavnického lýcea však začal slovenský život na lýceu upadať. Študentský spolok národne uvedomelých slovenských študentov zanikol. Slovenská mládež sa preto stretávala tajne na spoločných výletoch v prírode v okolí Banskej Štiavnice. Tieto výlety sa nezaobíhali bez spevu národných piesní a recitácie poézie slovenských básnikov tej doby, ktorými sa mládež národne povzbudzovala. Slovenskí študenti lýcea vyhľadávali najmä profesora teológie a rétoriky Ľudovíta Mateja Šuhajdu, ktorý ich posmeľoval v národnom duchu. Tieto zážitky ešte viac v Jánovi Končekovi prebúdzali národné cítenie a odhodlanosť bojovať za veci slovenské. Na evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici získal Rothovské štipendium a v roku 1853 tu aj zmaturoval.

V tom roku prišiel do Bratislavy, kde začal štúdium teológie. Jeho študentský život nebol ľahký. Otec ho nezvládal finančne podporovať a musel žiť vo veľkej skromnosti. Bolo to aj z toho dôvodu, že okrem svojho syna Jána musel na štúdiách podporovať aj ďalších svojich synov. Spolužiakmi a priateľmi Jána Končeka v Bratislave boli národne uvedomelí študenti, medzi ktorých patrili Vladimír Kutlík, Gustáv Tomala, Ján Pravoslav Leška, Ondrej Chorvát, Ľudovít Vladimír Rizner, Jozef Holuby, Samuel Záturecký, Jozef Kolény, bratia Pavol a Michal Mudroňovci. Pavel Mudroň neskôr vo vlastnom životopise charakterizuje Jána Končeka takto: „Čistý, prostý duch a obetavý obhájca záujmov svojho ľudu.“

Po ukončení teologického štúdia v júli 1856 zložil Ján Konček pred biskupským administrátorom farárom Jánom Chalupkom kandidátsku skúšku a v evanjelickom kostole v Brezne bol vysvätený za kňaza.

Prvé pôsobisko Jána Končeka bolo v Hložanoch, v Báčskom Petrovci v Srbsku u dolnozemskej Slovákov, kde nastúpil na miesto kaplána. Toto miesto a prostredie ho však neuspokojovalo, čoho dôkazom je aj zápis v jeho denníku zo dňa 23. septembra 1856: „Pročby já na našich horných stranách, kde dobrota a důvěra mezi lidmi panuje, šťastným býti nemohl? Tu mne ani domácnost, která je telesne i duchovne sama nemoc, neteší. A tak po trojmesačnom pôsobení odišiel Ján Konček z Hložian a nastúpil na kaplánske miesto v Bzinciach pod Javorinou. V povolávacom liste do Horných Bziniac mu farár Ján Dévan dával toto napomenutie: „Aby ste jak v dome mém, tak i v Cirkvi pokojne a cnostne obcovali;

v Cirkvi žiadne tajné schôdzky a búrky netropili, ale všeho pokoja zachovali, Úrad Váš, nie zo žiadosti zisku, ale pre Božiu odplatu, svedomite konali..“

Po roku Ján Konček znova zmenil svoje pôsobisko, kaplánske miesto odovzdal svojmu spolužiakovi Jánovi Pravoslavovi Leškovi a zo Bziniec odišiel do Brezna, kde u farára Jána Chalupku pôsobil ako kaplán.

V apríli 1861 prijal Ján Konček pozvanie rejdovských cirkevníkov a v auguste toho roku nastúpil na miesto evanjelického farára v Rejdovej. V cirkevnej kronike obce Rejdová sa o tom píše: „*Prišikovali sme si zo slávneho seniorátu Zvolenského, z Mesta a Cirkvi Breznianskej, pána farára a vysoce učeného muže, pána Jána Končeka, ktorému zverchovaný Hospodin ráči udeliť zdraví dobrího, rozumu stáliho, takže by on v Cirkvi naši hojným úžitkom a prospechem, úrad svoj kazateľský, príkladom Pána svého Ježiše Krista a Jeho apostolú, Cirkev našu na mnoho rokov vyučovať a vzdelávať mohel.*“

Ján Konček bol na miesto farára v Rejdovej inštalovaný 11. augusta 1861. Kvôli problémom s ubytovaním na starej fare, v ktorej ešte býval staručký farár Andrej Madarás, sa príchod Jána Končeka musel odložiť o niekoľko mesiacov. V cirkevnej kronike obce sa píše: „... *Farár Ján Konček bol povolaný do stareho farskeho príbytku na bydlu, ktorý pri škole a kostele od dávna jako fara stojí. Ponevác ale starého pána farára Madarasza cirkev na jeho stare dny ho za služby vymetat z kvartiru nechcela, farar Jan Konček vzal bydlu v starem obecím dome, zvaném kamenica, který oddavna na cirkevním grunte vystaven bil.*“

Obec starý obecný dom postavený v roku 1753 prestavala na farský byt, do ktorého sa Ján Konček nastáhoval. Na jeseň v roku 1861 sa oženil. Za manželku si zobral zemianku Júliu Szallayovú.

Keď prišiel Ján Konček do Rejdovej, našiel dedinu vo veľmi žalostnom stave. Obec bola rozhádaná, bez finančných prostriedkov, pretože komasácia a súdne spory v rokoch 1860/61 ju pripravila o všetky peniaze. Peniaze chýbali obci, cirkvi ale aj sedliakom, ktorí si nemali za čo kúpiť dobytok, ovce ani obilie. V roku 1863 totiž dobytok v obci postihol mor (*dúl*) a ovce slintačka a krívačka. Následkom toho v priebehu roka uhynulo vyše 2000 kusov oviec a 350 kusov rožného statku. Dňa 31. júla 1865 silná búrka s krupobitím zničila skoro celú úrodu. Zúfalstvo a bieda boli v obci na dennom poriadku. V dedine bol všeobecne rozšírený alkoholizmus a úžera. Ľudia nevidiač lepšiu budúcnosť si prestali opravovať domy a mnohí už apaticky dokonca očakávali „*koniec sveta.*“ Takýto stav v obci a cirkvi našiel Ján Konček pri svojom príchode do Rejdovej. Sám sa z tohto stavu vyznal v liste Jozefovi Miloslavovi Hurbanovi v roku 1862, v ktorom píše: „*V Cirvi Redovské nejlépe zkušují, kterak prinajlepší ochotnejši a usilovnejši, bez řádu a kázne cirkevni malo vykonati mohu. Lidé jsou tu navyknuti to delat, co sami chtějí ...*“

Hneď po príchode do Rejdovej Ján Konček zameral svoju pozornosť duchovnému a hospodárskemu povzneseniu obce a cirkvi. Obec bola zadlžená, a preto požiadal Vzájomnú pomocnicu v Revúcej o finančnú pomoc. Formou zmluvy bola obci poskytnutá pôžička vo výške 15 000 zlatých. Na tú dobu to bola obrovská suma. Tá však bola v priebehu piatich rokov splatená. A to predovšetkým zásluhou farára Jána Končeka, ktorý na splácanie pôžičky osobne dozeral.

Obec v tom období trpela chudobou a nedostatkom peňazí. Vrchnosť totiž neustále od obce požadovala zaplatenie daní a exekučného dlhu vo výške 1122 zlatých, ktorý vznikol ešte v roku 1860 pri komasácii rejdovského chotára a nákladoch s udržiavaním vojska, ktoré na výkon komasácie v obci dozeralo. Možno sú vám z histórie obce známe okolnosti, v spojitosti s touto komasáciou, ktorej predchádzala rebélia obyvateľov Rejdovej proti jej výkonu. Na potlačenie rebélie bolo do Rejdovej povolaných 560 vojakov, ktorých obyvatelia obce museli po niekoľko dní živiť a starať sa o nich.

V roku 1865 vyslala obec farára Jána Končeka a notára Jána Macku Štefánika k cisárovi Františkovi Jozefovi I. do Viedne. Cisára osobne žiadali o odpustenie vojenských reparácií

a obecných dlhov. Cisár im v tomto smere prisľúbil pomoc. Napriek tomuto prisľubiu boli však obci neustále zvyšované poplatky a dane, ktoré len v roku 1866 predstavovali sumu 3217 zlatých. Obec bola schopná zaplatiť len sumu 2944 zlatých. Zvyšná suma sa nakoniec po čiastkach podľa počtu členov domácnosti vyzbierala medzi obyvateľmi obce.

V nasledujúcich rokoch obrátil Ján Konček svoje aktivity aj na pomoc obyvateľom obce pri skupovaní lesných urbárskych majetkov a pastvín, ktoré v rejdovskom chotári vlastnili rodiny Tornalyajovcov, Hevessyho, Szontagha, Czekusa, Raisa a Kubýniho. Tieto zemepanské rodiny ich po zrušení poddanstva v roku 1848 predávali a Ján Konček s nimi zjednával kúpne ceny. Lesy a pasienky kupoval vždy pre celú obec a nie iba pre jednotlivých bohatých gazdov. Tým chcel zaistiť aj právo úžitku pre chudobnejších. Touto kúpou Ján Konček nadobudol pre obec najmenej 650 katastrálnych jutár lesa a pastvín. V tom čase mal tento majetok veľkú úžitkovú hodnotu. Lesný majetok a pastviny boli zakúpené za peniaze získané z predaja dreva vyťaženého v urbárnych lesoch. Takže všetky odkúpené podiely nestali obyvateľov obce skoro nič.

V roku 1879 prebehla v Rejdovej ďalšia komasácia. Grófske Andrassyovské panstvo chcelo obyvateľov obce obráť o tzv. zbytkovú (*remanenčnú*) pôdu, ktorá bola zistená v roku 1868, keď bol vykonaný celkový súpis pôdneho fondu katastra obce. V zmysle cisárskeho patentu z roku 1852 mala obec za túto pôdu zemepanskému panstvu vyplatiť tzv. výkupný poplatok. Obec s výškou výkupného, s ohľadom na zistenú výmeru pôdy nesúhlasila. Preto k cisárovi Františkovi Jozefovi do Viedne vyslala deputantov farára Jána Končeka a garbiara Ľudovíta Chalupku so žiadosťou o úpravu celkovej výmery výšky výkupného vykupovaných pozemkov. Vďaka tejto deputácie obec od grófa Emanuela Andrassyho nakoniec za prijateľnú cenu odkúpila veľkú časť lesa v rejdovských vrchoch Prieslop, Pálenica a v hone Jankov. Na základe predloženej žiadosti bola obci odpustená aj veľká časť dlhu súvisiaceho s komasáciou z roku 1860.

Vo februári 1867 Ján Konček založil v obci cirkevnú knižnicu, z ktorej požičiaval obyvateľom obce knihy, kalendáre, Lichardov obzor, Letopisy, Národné noviny, Zorničku, Černokňažníka a Matičné kalendáre. Usporadúval zimné večerné školy a rôzne besiedky. Jeho syn hornomalášsky farár a národovec Ladislav Konček sa pri príležitosti 50-ročného účinkovania Jána Končeka v Rejdovej o svojom otcovi vyjadril takto: „*Bez neho obec Rejdová by nikdy nebola tam, kde je. On bol tam i advokátom, notárom, inžinierom, lekárom, včelárom, záhradníkom; dom jeho podobal sa úľu, do ktorého a z ktorého včely vždy vchádzajú a vychádzajú.*“

Ján Konček bol jedným z prvých členov Matice slovenskej. Na Gemeri bolo šesť pobočiek „*jednatel'stiev*“ Matice slovenskej. Jedným z nich bolo rožňavské, ktoré viedol práve Ján Konček. Každoročne finančne podporoval slovenské evanjelické gymnázium v Revúcej. Na jeho podnet bola v cirkevnom zbere v Rejdovej založená základina pre financovanie revúckeho gymnázia. Keď chýbali peniaze na dobudovanie gymnázia, bol to opäť Konček, ktorý pomohol pôžičkou 100 zlatých.

O národovstve Jána Končeka svedčí aj jedna udalosť súvisiaca s evanjelickým farárom v Gemerskej Polome Gustávom Kellnerom. Gustáv Kellner bol v roku 1877 obžalovaný kvôli nelegálnemu predaju siedmich kusov slovenských Salvových kalendárov. Rožňavský hlavný slúžny Gejza Kubínyni dal kalendáre zhabať a na Gustáva Kellnera podal žalobu. Senior Gemerského seniorátu Július Terray upozornil Kellnera, že sa bude za svoj skutok zodpovedať pred seniorálnou konferenciou, ktorá bola zvolaná na 27. apríla 1887. Gustáv Kellner sa obrátil s prosbou na Jána Končeka, že potrebuje „*...mužskejších a silnejších zástupcov, ktorí by ma slovom moci a pravdy bránili z mne pripísaného prečinu. A za takého držím i Teba brat môj drahý, a preto Ťa týmto prosím, aby si išiel na tú konferenciu a prehovoril tam rázne slovo k mojej obrane a oslovil i druhých bratov, aby v tomto tu na nás prvom napadnutí spolubrata Slováka slovo svoje pozdvihli*“. Konček žiadosti vyhovel

avšak na konferencii sa ako jediný zastal Gustáva Kellnera. Avšak bez úspechu. Táto „opovážlivosť“ Jána Končeka pobúrila hlavného slúžneho Gejzu Kubínyiho, ktorý preto hľadal zámienku ako znemožniť a odstrániť Jána Končeka z Gemera.

Stalo sa, že obec Rejdová predala za 8600 zlatých drevo zo školskej hory drevokupcovi Arnoldovi Grünmanovi. Grünman obci nevyplatil za drevo celú sumu, ale zostal jej dlžný ešte 2000 zlatých. Tie neskôr vyplatil hlavnému slúžnemu Gejzovi Kubínyimu, ktorý peniaze zadržal. Ján Konček ako predseda školskej rady zažaloval Grünmana za nevyplatenie peňazí za predané drevo. Tu vysvitlo, že peniaze zamlčal slúžny Kubínyi, ktorému bola uložená pokuta 100 zlatých. Kubínyiho to tak pobúrilo, že poslal na Končeka vyšetrovaciu komisiu, ktorá mala dokázať Jánovi Končekovi spreneveru obecných sirotských peňazí. Komisii predsedal senior Július Terray, ktorý sa sám do tejto úlohy Kubínyimu ponúkol. Komisia zasadala v rejdovskej krčme, v ktorej vypočúvali okolo 30 obyvateľov obce. Zápisnice z vypočúvania boli vyhotovené v maďarskom jazyku. Vypočúvaní ani nevedeli, čo podpisujú. Výpovede tých, ktorí svedčili v prospech Jána Končeka alebo nechceli proti Jánovi Končekovi svedčiť, tak ako chcel Kubínyi a senior Július Terray neboli do zápisnice vzaté. Po „naozaj vydarenom“ vyšetrovaní komisia dva dni a dve noci v rejdovskej krčme jedla a pila, tešiac sa z toho, že Končekove dni na Gemeri sú už zrátané.

Na základe vyšetrovania bol Ján Konček 29. mája 1889 pozbavený kňazského úradu a bol suspendovaný. Samotný superindendant Ištván Czékus a gróf Emanuel Andrassy vyslovili pohoršenie nad konaním seniorálneho predsedníctva, ktoré pozbavilo Končeka kňazského úradu. Samotný gróf Emanuel Andrassy, ktorý bol rímskokatolíckeho vierovyznania, osobne vyslovil svoju podporu evanjelickému farárovi Jánovi Končekovi. Taktiež celé gemerské kňazstvo bolo pohoršené nad konaním seniorálneho predsedníctva. Gejza Kubínyi nielenže presadil svoju vôľu, ale i úmyselne predlžoval celé súdne pojednávanie, len aby dosiahol, že suspendovanie bude trvať čo najdlhšie. Po Gemeri rozširoval, že Konček by mal radšej spáchať samovraždu. Kubínyi sa totiž často chvastal, že jedného panslavského farára už k samovražde dohnal a druhého že vyhladuje. Tým farárom bol Teofil Nosák, zať Samuela Tomášika, ktorý v Čiernej Lehote, kde bol farárom spáchal samovraždu, a to tak, že skočil z kostolnej veže. Tým druhým mal byť farár Ján Konček a jeho mnohopočetná rodina. V súdnom procese Jána Končeka zastupoval advokát Samuel Daxner z Tisovca. Konček však spor prehral. Na dobu 16 mesiacov bol suspendovaný, a to bez nároku na štátnu podporu.

Po 16 mesiacoch súd suspendáciu zrušil a rozhodol, že Konček by si síce zaslúžil byť natrvalo farského úradu pozbavený, ale s ohľadom na jeho mnohopočetnú nezaopatrenú rodinu a berúc do úvahy to, že suspendovaním bol už dosť potrestaný, mu súd uložil peňažnú pokutu 100 zlatých a zaplatenie súdnych trov vo výške 72 zlatých. Na túto pokutu sa Končekovi pozbieral cirkevný zbor v Rejdovej a jeho najbližší príbuzní. Dňa 7. augusta 1890 mu už nový superindendant Július Terray listom oznámil, že suspendovanie odvoláva. Ján Konček mohol vykonávať farské povolanie, avšak predbežne nesmel poberať farský plat. Po skončení suspendácie bol už Konček opatrnejší, no zlomiť a odradiť sa nedal. Slúžny Gejza Kubínyi na konventoch a pri spoločných obedoch naďalej napádal Končeka. Dokonca na dištriktuálnom konvente sa ho pred celou spoločnosťou opýtal, či je ešte stále panslávom. Konček i tu hrdo a statočne vyznal: „*Áno som.*“

Ján Konček pôsobil v Rejdovej aj ako kultúrny a osvetový pracovník. Prebúdzať u ľudí národné povedomie a hrdo sa hlásil k slovenskému jazyku. Medzi obyvateľmi obce rozširoval národnú tlač, knihy, kalendáre a všemožne sa snažil byť užitočný vo verejnom živote obce. V Rejdovej založil spolok ovocinárov a včelárov. V roku 1872 založil v obci Vzájomnú pokladnicu, ktorej bol prvým ale i posledným predsedom. Článkami zo života obce a spoločnosti prispieval do Národných novín a Pešťbudínskych vedomostí.

Keď bola v roku 1895 cirkevná škola v Rejdovej zoštatnená, slovenská reč bola zo školy a z kostolov vytlačená a nahradila ju maďarčina. Aj napriek zákazom, náboženstvo Ján Konček vyučoval len v slovenskom jazyku. Bol dobrým rečníkom, radcom i učiteľom.

V Cirkevných listoch z roku 1934 sa Vladimír Čaplovič o ňom vyjadril: „*Ako učiteľ, kňaz a kazateľ evanjelia kázaval z plnosti veriacej duše k srdcu poslucháčov. Hlboko čerpal zo studnice spasiteľnej múdrosti v Božom slove obsaženej a precítene prednášal tak živo a pútavo, že mal vždy vnímavé a pozorné poslucháčstvo. A možno povedať, že mal nielen poslucháčov zapomenutelných, ale i činiteľov slova ochotných.*“

Počas tvrdej maďarizácie odmietal viesť služby Božie v maďarčine. Okrem nedeľných hlavných a tzv. nešporných služieb Božích odbavoval aj každodenné ranné služby Božie, ktorých sa denne zúčastňovalo viac ako 100 ľudí. O tom, že horlivé pôsobenie Jána Končeka v Rejdovej malo priaznivý účinok na obyvateľov obce, svedčí aj charakteristika rejdovského ľudu, o ktorom sa v roku 1916 vyjadril Končekov rodák z Dvorca a učiteľ v Necpaloch Ondrej Kvorka takto: „*Ľud rejdovsky je úctivý, úprimný a nadovšetko zbožný. Ľud tento s celou dôverou hnul sa k nemu, hľadajúc u neho pomoc, radu vo všetkých životoch tohto potrebách, strastiach a nerestiach, lebo dobre znal, že jeho prosby vypočuje, lebo bola to jeho radosť, keď niekomu mohol dobre urobiť. Tu často konal i na ujmu svojich najbližších domácich. Opravdivý altruista!*“

V dňoch 30. a 31. augusta v roku 1905 sa Ján Konček zúčastnil pastorálnej kňazskej konferencie v Tisovci. Napriek tomu, že mal už v tom čase 72 rokov prešiel celú cestu z Rejdovej do Tisovca pešo. Na konferencii bol jediným farárom z horného Gemera. Ako najstarší z kňazov na konferencii zdôrazňoval, že kňaz môže na ľud najlepšie pôsobiť a účinkovať svojim vlastným vzorným a príkladným životom. Kňazov slovenského pôvodu prosil a žiadal, aby sa za svoju materinskú reč nehanbili. Pre toto *nehodné* správanie sa Jána Končeka na konferencii, bola jeho synovi Samuelovi, študentovi teológie, zamietnutá žiadosť o seniorálnu podporu.

V roku 1912 zomrela Jánovi Končekovi manželka Júlia, s ktorou v manželstve prežil 51 rokov spoločného života. V manželstve sa im narodilo 12 detí, a to štyria synovia a 8 dcér. Svojho otca prežilo osem jeho detí. Synovia Ján, Ladislav a Samuel študovali teológiu. Ján kvôli chorobe štúdium teológie nedokončil. Najstarší syn Pavol bol banským inžinierom a pracoval v železiarňach grófa Andrassyho, neskôr v rožňavských hámroch. V slovenskej literatúre je známy svojimi odbornými článkami o výrobe železa. Dcéry Jána Končeka boli vzdelané emancipované ženy, ktoré svojmu otcovi všemožne pomáhali a oni samé (najmä Júlia a Alžbeta) udržiavali úzke kontakty s národovcami a národne uvedomelými slovenskými ženami toho obdobia. Dôkazom toho je aj korešpondencia Júlie a Alžbety Končekovej s Júliusom Bottom, Karolínou Kardossovou-Križkovou a Teréziou Vansovou.

V decembri v roku 1915 odišiel Ján Konček vo veku 84 rokov na dôchodok. Medzi jeho pamätnú kázeň patrí tá, ktorú predniesol v rejdovskom kostole večer dňa 28. júla 1914. Viac ako dvesto mladých mužov a otcov rodín odchádzajúcich na bojiská prvej svetovej vojny ho už chorľavého doviedli do kostola a vyžiadali si od neho odslúženie služieb Božích a udelenie požehnania. Kostol bol naplnený do posledného miesta a farár Konček udelil požehnanie a pranie skorého návratu všetkým povolancom. Ved' ich všetkých počas svojej 55 ročnej farskej služby krstil a sobášil. Ženy a deti, ktoré sa do kostola nevmetili, kľáčali pred kostolom a modlili sa za šťastný návrat svojich blízkych. V kronike cirkevného zboru obce Rejdová je o tejto kázni zápis: „*Nočnou hodinou požiadala mládež svojho staručkého kňaza, aby im pán farár velebnú sviatosť svätej Večere Pánovej v chráme Božom prislúžiť ráčili. Ján Konček vidiac plody svojej práce, ktorú za 55 rokov v zbore konal im s ochotným srdcom svätú spoveď a velebnú sviatosť Večere Pánovej prislúžil a spolu s celou obcou ich o polnoci za hlaholu zvonov a spievaním nábožných piesni za chotár obce vypevadal.*“

Žiaľ, 40 z nich sa už domov nikdy nevrátilo. Padli alebo zomreli na choroby a zranenia na bojiskách I. svetovej vojny.

V marci 1916 Ján Konček ochorel na zápal pľúc. Po krátkej týždňovej chorobe dňa 18. marca 1916 na starej fare v Rejdovej zomrel. Celá obec smútila za svojim kňazom a oplakávala svojho staručkého „Simeona.“ Posledná rozlúčka s farárom Jánom Končekom bola 22. marca 1916 v kostole v Rejdovej. Truhlu nezdobili nádherné a bohaté vence, čo by aj tak nezodpovedalo jeho skromnému a zásadovému životu. Za truhlou nekráčali poprední cirkevní ani svetskí predstavitelia. Smútočný sprievod bol však impozantný a dojímavý. Celá obec, starí i mladí, muži, ženy i deti s hlbokým žiaľom vyprevádzali svojho duchovného otca, radcu, vodcu, učiteľa i priateľa na jeho poslednej ceste do večnosti.

Pamiatka na farára Jána Končeka však nezapadla prachom. Na podnet jeho dcéry Júlie Končekovej a za podpory odboru Matice slovenskej v Rožňave bol dňa 8. októbra 1933 na cintoríne v Rejdovej generálnym biskupom Vladimírom Čobrdom odhalený nad hrobom farára Jána Končeka pomník.

V roku 2003 pri 170-tom výročí narodenia Jána Končeka bola na miestnej evanjelickej fare v Rejdovej odhalená Jánovi Končekovi pamätná tabuľa, ktorá má pripomínať pôsobisko významnej osobnosti slovenského národa, farára a učiteľa pôsobiaceho v Rejdovej dlhých 55 rokov.

Dnes sme tu, aby sme si pripomenuli 100 - rokov od jeho úmrtia. Aj to je dôkazom toho, že pamiatka na evanjelického farára Jána Končeka žije a verím, že žiť bude. Jeho život a skutky, ktoré vykonal, si to zaslúžia.

Ďakujem Vám za pozornosť!

Na základe dostupných materiálov a kníh spracoval Ing. Ján Kolesár, PhD. - Rejdová